

کاهش رفاه خانوار در دولت‌های نهم و دهم

قیمت‌ها +۳۰ درصد رشد داشت

عکس: Reuters

عبارتی می‌شود برای هر ماه ۴۷۶ هزار و ۶۶۶ تومان. از سوی دیگر در همان روزهای اواسط سال ۹۰ کارشناسان اقتصادی بدون توجه به پنهانکاری

چندانی نشده است. این را حاج‌اسماعیلی کارشناس حوزه کسب و کار در پاسخ به خبرنگار «شرق» عنوان می‌کند

وی با بیان اینکه تورم تنها یک شاخص است و باید ملاک‌های دیگری نیز برای تعیین دستمزد داشت می‌گوید: عدم توجه به شاخص‌های مختلف سبب شده کارگران اکنون یک سوم دستمزد واقعی خود را دریافت کنند. به عبارت دیگر هزینه‌های معیشتی در ماه‌های گذشته ۵۰ تا ۶۰ درصد افزایش داشته و برخی اقلام حتی تا ۲۰۰ درصد رشد قیمت را تجربه کرده است، حال آنکه دستمزد کارگران سالی یک‌بار و تنها بر اساس تورم و چیزی کمتر از آن تعیین می‌شود.

شرایط بحرانی بازار کار و معیشت خانوار سبب شد نوبخت مشاور اقتصادی روحانی در نخستین جلسه مطبوعاتی خود کاهش فاصله درآمدی و بهبود قدرت خرید مردم را اولویت برنامه اقتصادی کابینه دولت یازدهم عنوان کند.

وی با اشاره به اینکه خانواده ایرانی در سال ۹۶ باید احساس کند که قدرت خریدش نسبت به امسال بهبود یافته است، افزود: فاصله و شکاف درآمدی دهک بالا و پایین را با دو راهبرد اضافه‌کردن ثروت ملی و توزیع عادلانه آن کم می‌کنیم، زیرا اگر راهبردی برای تولید ثروت ملی داشته باشیم، درآمد خانوارها افزایش پیدا می‌کند، اما چون عده‌ای خانوارها جذب بازار کار نمی‌شوند، این درآمد افزایش پیدا نمی‌کند و در این صورت باید به این گروه کمک‌های مستقیم و غیرمستقیم انجام شود.

میانگین هزینه سالانه خانوار به قیمت‌های جاری در مناطق شهری برحسب گروه‌های هزینه - هزار ریال									
سال									
خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها	۱۳۸۶	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰	درصد تغییر	سهم (درصد)	۱۳۸۹	۱۳۹۰
دخانیات	۳۸۸/۳	۴۵۲/۶	۵۱۸/۶	۵۱۸/۸	۵۵۸/۲	*	۱۶/۷	۲۴/۹	۲۴/۹
پوشاک و کفش	۴۹۸۸/۴	۵۳۵۸/۸	۶۴۴۷/۴	۶۹۳۱/۵	۷۹۶۳/۴	۷/۵	۶/۹	۴/۹	۴/۶
مسکن، آب، برق، گاز و ...	۳۱۴۶۲/۳	۳۸۲۱۱/۲	۳۹۴۸۸/۷	۴۲۶۳۶/۸	۵۳۲۹۱/۶	۶/۹	۲۵	۳۵/۱	۳۵/۶
لوازم و اثاث خانگی	۵۳۲۹/۶	۵۸۱۱/۷	۶۷۰۲/۷	۷۳۸۲/۴	۸۳۰۴/۳	۱۰/۱	۱۲/۵	۵/۲	۴/۸
بهداشت و درمان	۴۳۰۸/۷	۵۲۰۸/۸	۶۴۵۵/۵	۷۸۶۶/۳	۹۲۹۹/۹	۲۱/۹	۱۸/۲	۵/۶	۵/۳
حمل‌ونقل	۱۲۱۶۵/۵	۱۳۳۶۵/۲	۱۴۷۶۶/۷	۱۶۰۱۴	۲۰۳۰۹/۹	۸/۴	۲۶/۸	۱۱/۳	۱۱/۷
ارتباطات	۲۵۸۶/۸	۲۹۸۳	۲۹۴۲/۱	۳۲۰۴/۳	۳۹۴۱/۵	۸/۹	۲۳	۲/۳	۲/۳
تفریح و امور فرهنگی	۲۵۴۶/۱	۲۸۴۴	۳۳۵۸/۹	۳۹۵۱/۷	۴۶۹۱/۴	۱۴/۲	۲/۸	۲/۸	۲/۷
تعمیل	۲۱۹۲/۵	۲۶۵۰/۵	۲۸۵۴/۱	۳۴۷۴/۷	۳۶۵۲/۷	۲۱/۷	۵/۱	۲/۵	۲/۱
رستوران و هتل	۲۱۹۲/۴	۲۴۸۱/۸	۲۸۴۶	۳۱۴۲/۸	۳۹۷۳/۳	۱۰/۴	۲۶/۴	۲/۲	۲/۳
کالاهای و خدمات متفرقه	۷۵۱۲	۸۶۲۲/۶	۱۰۰۹۹/۱	۱۱۳۲۶/۲	۱۴۶۷۳	۱۲/۲	۲۹/۵	۸	۸/۴
جمع	۹۸۸۱۶/۹	۱۱۵۴۴۵/۴	۱۲۷۱۳۹/۱	۱۴۱۶۶/۸	۱۷۳۹۲۵/۹	۱۱/۴	۲۲/۸	۱۰۰	۱۰۰

منبع: بانک مرکزی

فرزانه طهرانی: کم‌شدن سهم پوشاک، تفریح و امور فرهنگی، بهداشت و درمان، لوازم و اثاث خانه و از سوی دیگر افزوده شدن به سهم مسکن، آب، برق و گاز و همچنین حمل‌ونقل در سبد هزینه خانوار از پیامدهای سیاست‌های اقتصادی در دو سال گذشته بوده است. در مقابل این اتفاق، افت ۱۰ درصدی دستمزد واقعی به اذعان بانک مرکزی در سال ۱۳۹۰ نسبت به سال قبل از آن نشان می‌دهد که سبد کالای خانوار نسبت به قبل سبک‌تر شده است.

البته آخرین آمار منتشرشده توسط بانک مرکزی و مرکز آمار ایران مربوط به سال ۱۳۹۰ و دوره پیش از افزایش نرخ ارز و آغاز تحریم‌هاست و تنها اثرات اجرای قانون هدفمندی یارانه‌ها در معیشت خانوار را نشان می‌دهد. چه‌بسا در صورت اعلام جداول آماری سال ۱۳۹۱، شرایط بحرانی‌تری به تصویر کشیده شود. اگرچه آمارهای سال گذشته هنوز از سوی دستگاه‌های ذی‌ربط منتشر نشده است اما مردم اثرات سیاست‌های اقتصادی دولت و تحریم‌ها را در معیشت سال گذشته خود به‌وضوح احساس کرده‌اند. به اعتقاد تحلیلگران همین فشارهای اقتصادی نیز سبب انتخاب فردی میانرو برای دولت آینده شده است.

افزایش ۷۶ درصدی هزینه خانوار

بررسی سبد کالای خانوار نشان می‌دهد در حالی که در سال ۱۳۸۶ هزینه متوسط خانواده‌ها در سال معادل ۹۸ میلیون و ۸۱۶ هزارریال بوده است اما این رقم با ۷۶ درصد افزایش در سال ۱۳۹۰ به ۱۷۳ میلیون و ۹۲۵ هزارریال رسیده است. به‌عبارت دیگر در سال ۹۰، هر خانوار چهارنفره باید یک‌میلیون و ۴۵۰ هزار تومان در ماه درآمد داشته باشد تا بتواند از عهده مخارج خود برآید. اما این رشد در حالی طی این سال‌ها رخ داده است که دستمزد کارکنان بخش دولتی و غیردولتی براساس نرخ تورم و هزینه خانوار مورد محاسبه قرار نگرفته است.

۳۰ درصد رشد قیمت طی ۷ سال

نماد معیشت مردم دو شاخص اشتغال و قدرت خرید است و اقتصاددانان و کارشناسان برای بررسی وضعیت معیشت مردم به این دو شاخص رجوع می‌کنند. شاخص اشتغال به معنی این است که تمامی خانوارها دارای شغل باشند و قدرت خرید هم بیابگر این نکته است که مردم درآمد خود را بتوانند صرف نیازهای خود کنند.

کاهش هرروزه ارزش پول ملی روی دیگر سکه، یعنی کاهش قدرت خرید مردم است. زمانی که بانک مرکزی اعلام می‌کند تورم به ۳۰ درصد رسیده یعنی درآمد خانوار به هر میزان درآمدی که باشد، معادل یک‌سوم ارزش خود را از دست داده است. هادی حق‌شناس، کارشناس اقتصادی بر این نکته تأکید می‌کند: با وجود آنکه در سال‌های گذشته کارفرمایان و دولت به‌طور میانگین دستمزد را ۲۰ درصد افزایش داده‌اند اما تورم ۱۰ درصدی سال ۸۴ به بیش از ۳۰ درصد در سال ۹۱ رسیده و گویای رشد ۳۰۰ درصدی تورم طی هفت سال گذشته است. این موضوع نشان می‌دهد درآمدهای افراد در این سال‌ها به‌شدت کاهش یافته است.

۷۰ درصد کارگران، زیر «خط فقر»

شرایط اقتصادی کشور در دو سال گذشته به گفته رئیس اتحادیه کارگران قراردادی باعث شده که بیش از ۷۰ درصد از کارگران سراسر کشور زیر خط فقر زندگی کنند؛ خط فقری که با توجه به رشد صفردرصدی اقتصاد، تورم ۳۲/۲ درصدی و تعطیلی پیاپی واحدهای صنعتی و تولیدی سایه آن در سال‌های جاری روی سر درصد بیشتری از کارگران سنگینی خواهد کرد. هرچند مسوولان دولت نهم و دهم به این شاخص اعتدادی نداشته و همواره از اعلام آن خودداری کردند اما ارقام خط فقر در سال‌های مختلف توسط تحلیلگران اقتصادی عنوان شده و تبعات ادامه این روند نیز از سوی آنان هشدار داده شده است.

عبدالله‌رضا شیخ‌الاسلامی، وزیر کار دولت دهم سال ۸۹ بود که در پاسخ به این پرسش که فاصله خط فقر با حداقل دستمزد کارگران چقدر است، به راحتی گفت: نمی‌دانم خط فقر چقدر است.

بعد از آن بود که در سال ۹۰، عادل آذر رئیس مرکز آمار ایران اعلام کرد: درآمد سالانه هر ایرانی به‌طور میانگین چهارهزار و ۴۰۰ دلار است. با این سخنان، اگر متوسط نرخ دلار هزار و ۳۰۰ تومان آن روزها محاسبه شود، بر اساس مستندات مرکز آمار، هر ایرانی در سال پنج‌میلیون و ۷۲۰ هزار تومان درآمد دارد که درواقع به

میانگین هزینه کل سالانه یک خانوار شهری /روستایی (ریال)			
سال	شهری	روستایی	
۱۳۸۴	۵۹,۲۴۲,۴۲۶	۳۷,۵۰۲,۹۵۲	
۱۳۸۵	۶۷,۲۸۶,۰۲۱	۴۱,۵۶۹,۹۲۵	
۱۳۸۶	۸۱,۲۸۹,۱۳۹	۴۸,۸۴۶,۰۴۵	
۱۳۸۷	۹۴,۲۱۴,۱۰۷	۵۳,۹۹۴,۹۲۶	
۱۳۸۸	۹۹,۱۹۱,۳۳۰	۵۹,۲۶۳,۵۷۸	
۱۳۸۹	۱۱۳,۶۷۷,۵۰۴	۶۸,۴۷۷,۲۷۹	
۱۳۹۰	۱۳۲,۷۱۶,۰۹۶	۸۳,۹۷۳,۰۹۲	

منبع: مرکز آمار ایران

حداقل دستمزد کارگران و کارمندان					
سال					
۱۳۸۶	۱۳۸۷	۱۳۸۸	۱۳۸۹	۱۳۹۰	
حداقل مزد اسمی					
۱۸۳۰	۲۱۹۶	۲۶۳۵	۳۰۳۰	۳۳۰۳	
میانگین شاخص بهای کالاهای و خدمات مصرفی					
۱۴۶/۲	۱۸۳/۳	۲۰۳	۲۲۸/۲	۲۷۷/۲	
حداقل مزد واقعی					
۱۲۵۲	۱۱۹۸	۱۲۹۸	۱۳۲۸	۱۱۹۲	

منبع: بانک مرکزی، بر اساس آمار سازمان تأمین اجتماعی (واحد: هزار ریال)

نگاه

فرصت‌های موجود دولت تدبیر و امید

سید محمدتقی سیدصدر، استاد اقتصاد

● اقبال همگانی به رئیس‌جمهور جدید و موج بالای انتظارات مردمی که حل آنها به زمان نیاز دارد، می‌تواند شالایی پدیدآمده را بی‌رنگ و مردم را دل‌سرد کند. به‌ویژه آنکه هم‌اکنون اغلب از چالش‌ها و مشکلات گوناگون سخن می‌گویند و کوهی از مطالبات و خواسته‌های تراکم‌یافته را پیش‌روی رئیس‌جمهور منتخب قرار داده‌اند از این‌رو باید با توسل به شیوه‌های کم‌هزینه کوتاهمدت امیدواری‌ها را بیشتر و انسجام ملی را برای برنامه‌ریزی‌های میان و بلندمدت اساسی هموار کرد که پیشنهادی زیر از جمله این موارد است:

۱- سلامت انتخابات تأثیر مثبت و شگرفی در ترمیم و بازسازی «سرمایه‌های اجتماعی» داشت. بازگرداندن روحیه همکاری و همدلی، خوش‌بینی به آینده، تغییر نگرش و اعتماد عمومی در نتیجه‌گیری بهتر امور خود با اتکال به راه‌های قانونی و حفظ حقوق جامعه و دیگران (به عکس قبل که هر کس نفع و مصلحتش را در دوزدن و فرار از قانون و نادیده‌گرفتن حقوق مردم می‌دید) و بسیاری اثرات مثبت دیگر، سرمایه عظیمی است که دولت جدید با وفاداری به صداقت و وفای ملی، می‌تواند آن را پشتوانه و منبع انرژی و حرکت خود قرار دهد.

اگرش حاصل از شرایط جدید خود کمک بزرگی به فروکش کردن تنش‌ها، کاهش شتاب تورم و دیگر تبعات منفی موجود در جامعه می‌کند که در شرایط قبل با ده‌ها میلیارد دلار هزینه نه‌تنها قابل حصول نبود بلکه شکاف‌ها تقویت و تشدید می‌شد. عمل بخردانه مردم ایران در این انتخابات، مصداق این بیت حکیمانه مولانست که حکایت از شناخت و معرفت بالای مردم دارد و یقیناً مرکز توجه مسوولان نیز هست:

دلا منکر به هر شاخی که در تنگی فرومائی

به اول بنگر و آخر که جمع آیند غایت‌ها

۲- آنچه کرامت انسان‌ها را تأمین و اقلع می‌کند، توجه و احترام به موقوفان و طرفداران تفکر پیروز نیست بلکه هنگامی این کرامت حاصل می‌شود که مخالف و حتی دشمن نیز از هتک حرمت و هرگونه آسیب شخصی و سلب‌های مصون باشد. بنابراین مردمی را که در جشن پیروزی، شادی خود را در شادی دیگران جست‌وجو می‌کنند و هیچ‌کس در پی آزار و اذیت و حتی کتایه و اشاره به دیگری نبود نباید با تخم نفق و دشمنی به ستیز با یکدیگر بنگریخت.

این نیز سرمایه‌ای عظیم است که هم‌اکنون در جامعه جوانه زده، دولت با آبیاری و مراقبت از آن می‌تواند با رفتار کریمانه خود آن را پایدار و نهادینه و حرکت دولت و ملت را هم راستا و نرم کند.

۳- ایران و ایرانی فقط محدود به مرزهای جغرافیایی کشور نیست. حضور چندین میلیون ایرانی در کشورهای دیگر به‌ویژه اروپا و آمریکا با مدارج دانشگاهی و تخصصی بالا، مشاغل مهم، درآمد و سرمایه‌های قابل‌توجه که عشق و علاقه اغلب آنان حفظ ارتباط و مراودات خود با کشور است نیز از سرمایه‌های بزرگی است که به فوریت و کوتاهمدت آثار مثبت اقتصادی، اجتماعی خود را ظاهر می‌سازد.

بزرگ‌ترین عامل رونق اقتصادی هر کشور ارزآوری است. همه کشورها در تلاشند با افزایش صادرات کالا و خدمات، جذب گردشگران و سرمایه‌گذاران خارجی، درآمدهای ارزی خود را ترقی داده و از سوی دیگر با کاهش واردات، توسعه و رشد تولیدات داخلی، هزینه‌های ارزی خود را پایین آورند. یقیناً دولت جدید نیز سیاست‌ها و ابتکارهایی برای این مهم به‌کار خواهد بست که بازدهی آن محتاج به گذشت زمان است. ولی همین نور امیدی که در دل ایرانیان داخل کشور دمیده شده، دل بسیاری از هموطنان خارج‌نشین را نیز روشن کرده است و بیش از هر زمان دیگری مایلند که به کشور خود آمده و به گفته سپهری انگارند احساسشان هوایی بخورد؛ چه گردشگری بهتر و بی‌توقع‌تر از ایرانیان مقیم خارج؟ نه نیاز به هتل و تالاسسات گردشگری ویژه دارند و نه انتظارات خارج از ارزش‌های جامعه خود، همه آنها آشنایان و بستگانی دارند که در انتظار دیدار همدیگر هستند. بنابراین با در پیش‌بودن تابستان و ایام تعطیلی مدارس و دانشگاه‌ها در سراسر جهان، فرصت بسیار خوب و بی‌بدیلی است که دولت با دعوت همگانی و فراهم کردن تسهیلات مبادی ورودی-خروجی برای بازدید هموطنان مقیم خارج از کشور، شان امواج بزرگی از گردشگری را در همین تابستان رقم زند و رونق اقتصادی و تقویت بنیادهای اجتماعی و ملی و اقتدار مردمی خود را در سطح کل کشور تحکیم بخشد. ۴- دولت منتخب از واگذاری کار‌ها به انجمن‌های صنفی هراسی نداشته، اجازه دهد امور، خواسته‌ها و گرفتاری‌های صنفی به‌وسیله انمای خود آنان حل و فصل شود. هنگامی که دولت خود را قیّم و مسوول همه امور قرار می‌دهد خود به‌خود نوک حمله تمامی اعضا (آن‌هم به صورت جداگانه یا تلقی و خواسته‌های متفاوت و گوناگون) دولت را نشانه می‌ورد که ضمن درگیر کردن دولت در امور جزئی و دست‌وپاگیری نتیجه‌ای جز تقویت باورهای ناکارآمدی دولت به بار نخواهد نشان. آیا استقلال شهرداری‌های کشور وظایف دولت را سبک‌تر نکرده است. ضمن آنکه مردم هر شهر، شورای شهر انتخابی خود را مرجع و مسوول خوبی و بدی وضعیت شهر خود می‌دانند، بسط و گسترش این رویه از یک‌سو هزینه‌های دولتی را کم می‌کند و از سوی دیگر مراجعات، فشارها و خواسته‌ها را از دستگاه دولت برمی‌دارد.

کوتاه سخن، مردم، روابط و نیازهای عاطفی، اجتماعی انسان تعلق خاطر آنان به اخلاق و ویژگی‌های انسانی، سرمایه‌ای است که با هیچ‌یک از سرمایه‌های فیزیکی قابل مقایسه نبوده و دولت تدبیر و امید با بالفعل کردن آنها ضمن رونق نسبی کوتاهمدت بستر رشد و توسعه بلندمدت را نیز هموار تر می‌سازد.

نگاه

تداوم کاهش قیمت خودرو

«پژو پارس»، شش میلیون ارزان شد

● ایستا: رئیس اتحادیه نمایشگاهداران و فروشندگان خودرو کشور اظهار کرد: در یک هفته اخیر با کاهش نرخ دلار قیمت بسیاری از خودروهای داخلی کاهش یافته است. حسن زمانی‌افشار با بیان اینکه بیشترین کاهش قیمت را در محصولات ایران‌خودرو شاهد بودیم، اظهار کرد: در یک هفته اخیر قیمت پژو پارس از ۲۸ به ۳۲ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان رسیده است. قیمت پژو ۴۰۵ نیز از ۲۹ میلیون تومان به ۲۷ میلیون تومان کاهش یافته است. قیمت سمند E7 نیز از ۲۸ به ۲۶ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان و ۲۰۶ تیپ ۵ نیز از ۴۲ به ۴۰ میلیون تومان رسیده است. وی افزود: در این مدت قیمت تندر ۹۰ مدل E2 پارس‌خودرو از ۲۷ به ۲۳ میلیون و ۵۰۰ هزار تومان و تبا از ۲۲ به ۲۱ میلیون و ۷۰۰ هزار تومان رسیده است. قیمت پراید فول نیز از ۱۷ میلیون و ۳۰۰ هزار تومان به ۱۷ میلیون تومان کاهش یافته است. در صورت ادامه روند کاهشی نرخ ارز، پیش‌بینی می‌کنیم قیمت خودروهای داخلی و خارجی بیش از این کاهش یابد.

انتقال وجه سه‌جانبه در خودروپازها فعال نیست

● تسنیم: درحالی‌که طی ماه‌های اخیر بانک مرکزی از فعال شدن انتقال وجه سه‌جانبه در مرکز شتاب خبر داده بود، تماس‌های مرمدم حکایت از غیرفعال بودن این خدمات بلکی داد. ۲۱ فروردین‌ماه بانک مرکزی با صدور اطلاعیه‌ای از فعال شدن انتقال وجه سه‌جانبه در شبکه شتاب خبر داد و اعلام کرد: از این پس دارندگان کارت‌های اعتباری ۲۲ بانک عضو شتاب می‌توانند بدون تطابق بانک صادرکننده مبدأ و مقصد اقدام به انتقال وجه کنند. بانک مرکزی همچنین با ذکر اسامی بانک‌هایی که این خدمت را به مردم ارائه می‌دهند، اعلام کرده بود که در حال حاضر ۲۲ بانک؛ شامل بانک‌های آینده، اقتصاد نوین، پاسارگاد، توسعه تعاون، توسعه صادرات، حکمت ایرانیان، دی، رسالت، رفاه کارگران، سامان، سپه، سینا، شهر، صادرات ایران، صنعت و معدن، قرض‌الحسنه مهر ایران، کارآفرین، گردشگری، مسکن، ملی ایران، موسسه اعتباری توسعه و بانک کشاورزی خدمت انتقال سه‌جانبه را در شبکه بانکی به مشتریان ارائه می‌دهند. ولی با وجودی که تبلیغات انتقال وجه سه‌جانبه از چند ماه قبل آغاز شده به‌ندرت می‌توان دستگاه خودروپاز را پیدا کرد که این خدمت را به مردم ارائه دهد. درحالی‌که حدود دو ماه از راهاندازی این سامانه در بانک مرکزی می‌گذرد، دستگاه‌های خودروپاز بانک‌های مذکور فعلاً پاسخگو این خدمت بانکی نیست.

زندگی زیباست

زانوسی

عرضه لوازم خانگی زانوسی ایتالیا در فروشگاه های زنجیره ای

لوازم خانگی زانوسی ایتالیا فقط با ضمانت نامه فرکاپ

تلفن های تماس با روابط عمومی: ۲۲۶۹۴۱۴۶ فروشگاه مرکزی: ۲۲۶۰۵۵۴۹ فروشگاه امین حضور: ۳۳۵۴۶۳۷۳

www.farkap.com E-mail: info@farkap.com

la vita è bella

ZANUSSI

ITALIAN SINCE 1916

HIGH-RAKSHANI